DISSERTATIO
EPISTOLARIS

De Glandulis Conglobatis Duræ Meningis Humanæ, indeque Ortis Lymphaticis [illegible] Piam Meningem productis.

LUCÆ SCHROKIO
UIRO CLARISSIMO

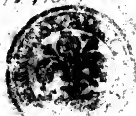
Cæsareo-Leopoldinæ Naturæ Curiosorum Academiæ Præsidi &c.

ANTONIUS PACCHIONUS
R E G I E N S I S,

Physicus Romanus

S. P.

ROMÆ, Typis Io: Francisci Buagni. 1705.

Superiorum Facultate.

P R Æ S E S
AMPLISSIME.

N denuò in publicum prodire me conſpicis, Ornatiſſime LUCA SCHROKI; cumque de ijs, quæ anteà pollicitus fueram, in præſenti Epiſtola nec verbum reddam, facilè me vel Eruditis imponere, vel promiſſis non ſtare, tecum ſtatueres, niſi meis literis per Dn: Mayrium, Medicum Salisburgenſem Celeberrimum, ad Te tranſmiſſis, certior factus eſſes, me novis ſectionibus, & accurata inveſtigandi methodo Duram Meningem ità perſequi, ut nihil ea in parte intactum velim; ſed in futura editione Opus, ut ajunt, omni numero abſolutum, ſaltem pro viribus, habeatur. Hoc ſanè, ut eò

promptiùs præstarem, cum vix Meningis Iconismum iterùm ad finem perduxerim, mecum proposueram sylvam anatomicam, & physico-medicam, in tractatu de Dura Meninge, jam anteà prælo consignatam, in distinctas digerere propositiones, atque explanare: dumque id ipsum aggredi meditabar, videbar votis non planè satisfecisse, nisi humoris scatebram perquirerem, qua cadaveris cujuslibet Cerebrum, & Meninges perpetuò madere observantur. At quamvis id mei muneris maximam partem esse arbitrarer; qui Duræ Meningis perlustrandæ Provinciam susceperam; plura tamen maximi momenti repagula ab hoc tentamine animum prohibebant.

Primum erat, quòd Clarissimus Antonius Nuckius amico roganti, *Utrùm in cerebro etiam occurrant vasa lymphatica*, responderit illorum liberalitatem reprehendendo, qui talia levi negotio admitterent: accedit,

dit, quòd idem Auctor Insignis, & in glandularum illustratione sedulus, ingenuè fateatur, se nunquam hac in parte scopum attingere potuisse.

Obstabat Inclyti Malpighij de hac Meninge silentium, cujus nunquam satis laudata solertia, præcipuas Abdominis, & Thoracis membranas glandulis contextas detexerat.

Obstabat tandem ipsa Meningis textura, quam cum densam adeò, fibrisque validis omni ex parte concinnatam, ac veluti muscularem deprehendissem, spatium nec videram, nec concipere poteram glandulis includendis aptum, & capax. Cum, hæc inter, scrupulos omnes ademit culter anatomicus, quem, dum attentè, in perlustranda interiori Sinuum fabrica, adhiberem, non potui non mirari, summam inspiciens Meningis crassitiem circà Sinum Longitudinalem; cujus ideò sectione statim incepta, & paulò profundiùs in ip-

 sius

ſius cavitatis lateribus inſtituta, in corpora quædam globoſa incidi, quæ glandulas eſſe, ulteriori inveſtigatione, certior factus ſum; quarum ſeriem antequam aperiam, patere, Vir Ampliſſime, ut in Sinuum deſcriptione paululùm immorer; cum hæc dicendis uſibus non parùm lucis ſit latura.

Interiorem Sinuum cavitatem quamvis non delineaverit, accuratiſſimè tamen deſcripſit Famigeratiſſimus Vvilliſius, cui in plurimis aſſentiri neceſſe eſt: illos attamen intimiùs examinando, conſtat, cum ſagaciſsimo Vieuſſenio, tres majores Sinus (quos tantùm rimari hìc neceſſarium putaui) ſtructura nonnihil invicem differre; laterales enim ſimpliciores eſſe videntur Sinu altero, ſeu Longitudinali: hic (à Vvilliſio meritò Primus appellatus) in ſuperna parte cultro leniter diductus interiorem oſtendit faciem, primò membranoſis, & inæqualibus obductam expan-

pansionibus, quæ ita extenduntur, vt ab apice Sinus ad sex ferè transversos digitos descendendo, in minutas cellulas efformentur.

Hæ Cellulæ ab exposito situ ad verticem usque, uberiores, atque magis amplæ perspiciuntur, & inæqualiter hinc inde locantur; ipsarum plurimæ vacuæ sunt, habentque orificia in oppositas quasi partes hiantia; Membrana circumteguntur, quæ est instar valvulæ semilunaris, totam tamen cavitatem non occludentis; reliquæ verò foveolas tantummodò impervias repræsentant. *Vide Figuram secundam.*

Cellulæ, quæ ad præfati Sinus longitudinalis latera consitæ sunt, sanguifera excipiunt, ut patet ex horum turgentia, immisso flatu, vel stylo: hæ fabrefactæ videntur, ne sanguis à Sinu tàm facilè in vasa remeet; quod constat ex eo, quòd in ampliori, ac declivi eiusdem situ, ubi sanguis proprio etiam pondere promptiùs ruit,

nullæ reperiantur valvulæ. Poſtrema autem Sinus pars, inæqualibus ſolis membranaceis expanſionibus, velut tot fimbrijs, vt plurimùm contenta eſt. *Vt ex Figura prima liquet.*

Vbi ſanè obſervandum, expanſionem hanc membranaceam non modò validam eſſe, ſed & Sinus cavitatem non rectà rranſversìm, verùm obliquè ferè ſemper obducere, eique tenaciſſimè adhærere.

Sub hoc involucro ſitæ ſunt chordæ ligamentoſæ Vvilliſianæ, quæ à centro cavitatis dicti Sinus propagatæ, obliquè ſursùm ducuntur, indè in rete quoddam implicari cernuntur, quo reliquum fiſtulæ cavum occupant. Eædem profectò chordæ à Falcis Meſſoriæ lacertis (quorum dorſo maxima ex parte accumbunt, ac nectuntur) plures mutuantur fibras, unde vires ad proprios vſus intendere poſſunt. Chordarum ſpecimen habetur *ex Figura prima.*

Venarum innumeros ſurculos, & arte-

arteriarum aliquot, vtrinque in Sinum hunc longitudinalem inſeri, cum Vieuſſenio, adnotavimus; quod non ſine aliquo naturæ myſterio evenire, inferiùs manifeſtum fiet.

Sinuum lateralium cavitas non tot anfractibus, & cellulis diſtincta eſt, ſed membranacea expanſione tantùm æqualis cernitur, & ad ſummùm levibus quibuſdam plicis ſignari ſolet, parùm iis abſimilibus, quas in Primi Sinùs extremitate reperiri indicavimus.

Detracto hoc velamine (quod fit Sinus jam per longum ſectos diligenter ab invicem diſtrahendo) in conſpectum veniunt chordulæ, ſuperiùs adnotatis ſimpliciores, quæ ſe mutuò decuſſantes, ab uno ad alterum extremum exporriguntur: quapropter non ſolùm Sinuum contractionibus, verùm etiam vtriuſque Interſeptorum laminæ firmandæ eas non parùm conferre arbitramur. *Vid. Figuram primam.*

Per-

Perpauca ſanguifera in hos canales laterales (ſaltem donec Interſepta attingunt) ſubintrant; unde hoc ipſorum ſpatium Primi, & Quarti Sinus divérticulum potiùs eſſe videtur. Sed ea hìc leuiter tantùm delibaſſe ſufficiat, quæ aliàs, ſi Deus dederit, ex profeſſo erunt fuſiùs exponenda.

Hactenus, Vir Doctiſſime, aliorum experimenta exhibui; nunc ad ea venio, quæ propriis conatibus è naturæ penu extrahere potui.

In Longitudinali Sinu, immediatè ſub membranoſis expanſionibus, in areolis chordarum Vvilliſſianarum, quin & ſupra eaſdem chordas conſitæ ſunt innumeræ glandulæ conglobatæ, propria, & tenuiſſima membrana, veluti in ſacculo concluſæ; quæ racematim ut plurimùm coeunt; rarò ſparſim diſponuntur: hæ glandulæ utrinque ad latera Falcis Meſſoriæ, ab ejuſdem apice ad baſis vſque poſticam partem miro propemodum artificio procedentes, dorſo lacertorum

accum-

accumbunt, & partim ab horum fibris, partim ab jis, quæ à chordis emergunt, firmantur, atque invicem alligantur, ita ùt nonnisi laceratæ acu disiungi possint. *Vid. iconism. primum.*

Figuram exhibent subrotundam, quæ ex mutua ipsarum compressione identidem variat: in non maceratis Meningibus; ovorum instar bombycinorum apparent: si verò crassa Meninx, aqua communi priùs detersa, per mensem, & ultrà in aceto detineatur (quod sæpiùs innovandum ne fœteat) hujusmodi glandulæ adeò cum ipsa Meninge intumescunt, ut granum milii crassioris à cortice non denudati exæquent, & quandoque superent: in Senibus tamen, & longo morbo confectis ita conspicuæ emergunt, ut sine macerationis, vel microscopii opera discernantur, non solùm in interiori parte Sinus prominentes, sed & in lacertorum interstitiis, quà Piam Meningem respiciunt, & at-

tin-

tingunt; ut, si membranarum divulsionem leniter instituas, harum glandularum plurimæ, Piæ Meningi adhærentes adhuc persistant.

Fibris carneis tenuissimis circumambiuntur singulæ, undè colorem carneo-pallidulum nancisci videntur: in Senibus verò, in quibus hujusmodi fibræ enervatæ nimis laxantur, & fermè disparent, glandulæ albescentes, & magis turgidæ cernuntur: quod, & in hydrocephalicis, comatosis, & id genus alijs observari posse arbitrarer.

Arteriolas habent à ramulis per interiorem Duræ Meningis superficiem, non longè à falce, reptantibus; quarum nonnullas à Pia Meninge derivatas, & à venis ad Sinum tendentibus non multùm distantes, & quandoque associatas accipiunt.

Mirum, & æquè animadversione dignum est, hasce glandulas ad solius Longitudinalis Sinus latera reperiri; cum in lateralibus Sinubus, vel nunquam, vel raro admodum perpauca ea,

run-

rundem vestigia adnotentur, ubi præsertim præfati canales deorsùm inclinare incipiunt, antequam ab Interseptorum dorso discedant.

Perspecta insuper totius plani, & laterum Interseptorum densitate, quæ Sinubus hisce adhærent, constat eam textura lacertorum falcis multò compactiorem esse; ob quam crassitiem neque vasis, & glandulis locus, neque commercium patet: quod ideò à natura factum reor, ne, si Intersepta laxiora, & minùs firma alicubi existerent, ab insidente continuò ponderosissima cerebri mole grauata, aut reciproca contractionis, & relaxationis vi tandem enervata, debitò citiùs conciderent; & glandularum (si quæ adessent) vasorumque munus obrüeretur.

Hanc etiam ob causam interior Sinus Longitudinalis textura validioribus chordis, valvulis, & processibus membranosis (ad lateralium Sinuum differentiam) construitur;

inſtrumentis videlicet cruori intra hunc Sinum retardando, indeque fortiùs exprimendo inſervientibus; ut alternis turgentiæ, ac compreſſionis nixibus intentum à natura ſecretionis opus, pro re nata, ſuccedat; præſertim in commodum fluidi, quod per ſubſtratas glandulas excernendum eſt, ut infrà conſtabit.

Rectiùs ergò in ſuperna Cerebri parte, ſcilicet ſupra utrumque ejuſdem limbum, Sinus longitudinalis tractui proximè incumbentem, inſident glandulæ; quæ, cum à nullo ſuperſtrato gravi corpore premantur, liberiùs humorem proprium effundere, atque excretoria vaſa abſque rupturæ, aut ſtrangulationis, ut ita dicam, metu quaquaverſum producere poſſunt.

Ex præfatis glandulis innumera emergunt fila, quæ totidem ſunt excretoria vaſcula, quorum exiſtentiam olim non levi conjectura aſſecutus fueram, tandem verò per autopſiam,

ſen-

ſenſibus percepi: hæc enim lymphatica à Dura Meninge ſanguiferis intimè aſſociata, & implicata, in Piam Meningem implantantur, huicque firmiſſimè adhæreſcunt, ope non modò ſanguiferorum, ſed plurium etiam fibrarum à Dura Meninge provenientium; quæ proculdubio vaſorum nexum, & ſtabilitatem confirmant, ne in motibus tam facilè dirumpantur.

Per has verò fibras, & vaſa ita invicem junguntur Meninges, ut, ſi hunc ipſarum nexum auferre tentaveris, id niſi diligentiſſimè inſtituatur, Pia facillimè divellatur, intactis remanentibus vaſis: ſi verò cautè proceſſeris, Piam Meningem manu leviter deprimendo, lacerantur duntaxat fibræ, & vaſa; ex quorum orificiis diverſas, & diſtinctas liquoris guttulas decidere conſpicies; cruoris ſcilicet, & lymphæ pellucidæ.

Ut autem hæc commodiùs obſerventur, cavendum primò in ſectione cranii, ne Dura Meninx, quantùm

fieri

fieri poteſt, ſerrâ lædatur; deindè Cranium ab ipſa attentè diducendum, &, ſi poſſibile ſit, Meninx manu, vel inſtrumento tenviori verſus cerebrum deprimenda, ne ob morboſam adhæſionem (ſi hæc adſit) vel fortem conatum Cranio conſentiens, ſubjecta vaſorum connexio priùs, quàm obſervari poſſit, divellatur: indè eadem Meninge forcipe circum Cranium, & tranſverſim per medium ſecta, & paulatim ad Cerebri ſummitatem inverſa, vaſorum nexus, diverſitas, & reliqua hactenus expoſita, planè manifeſtantur.

An omnia lymphatica ſub præfatis vaſorum plexibus contineantur, non ſine ratione dubitaveram, cum ſæpiſſimè in tollendo nexu Duræ cum Pia Meninge, glandulæ quamplurimæ huic quoque innixæ, ac veluti connatæ animadvertantur; quapropter ex quodam inſuper rore, ac veluti albiſſima nebula, qua conſperſa remanet Pia Meninx, fortiori conjectura, ultra

ultra notatas insertiones, & ligaturas, minima pariter lymphatica inseri deducebam. Attentiùs ergò investigando extra expositam vasorum complicationem, unam ab altera lentè diducendo membranam, adverti utramque simul ulteriùs connecti veluti per tenvia quædam filamenta, quæ à glandulis Duræ Meningis emergunt. Hæc ad certam vsque mensuram protrahuntur, deindè fracta, appositum digiti apicem limpido humore perfundunt.

Horum lymphaticorum progressum, intra Piam Meningem saltem, non valde arduum est assequi; quippe canalium sanguifluorum lateribus hærendo, ipsorum commeatum, & divaricationes quascumque minimas sequuntur: apparent enim, & in superficie Piæ Meningis, & in ejusdem separatis portionibus, cerebri anfractus (quos non mediocriter humectant) vestientibus; hæ namque lumini objectæ vasa exilissima albi-

cantia, Meningis ſubſtantiæ non parum diſſimilia, ſanguiferis ut plurimùm implicita exhibent.

Inter innumera Capita, quæ diſſecui, unum in Archioſpitali Sancti Spiritus in Saxia reperi, cujus in valde firma Pia Meninge, hæc vaſa conſpicua ſatis occurrebant: itaque ipſorum lymphaticorum alterum tenuiſſimo lanceolæ cuſpide adaperui, quod, præſentibus multis Anatomiæ Miniſtris, ſtyli per quàm minuti portionem, exiguam tamen, admittebat. Memini in Apoplecticis quibuſdam, quorum Cerebrum lympha ſcatebat, Piam Meningem triplò naturali craſſiorem non ſemel obſervaſſe, cui, & demptus erat omnis ferè vaſorum nexus, & pellucidæ admodum hydatides hinc indè inſpergebantur, tot veluti exiguæ lymphaticorum Varices.

Quamvis ubicumque Pia Meninx Cerebrum inveſtit, ejuſque corticales gyros, interſtitia, atque parie-

tes

tes falci contiguos ad corpus usque callosum pervadit, lymphaticis semper associetur, hæc tamen, an Cerebri medullarem substantiam penetrent, quavis vel adhibita diligentia, nondum attigi: probabile tantummodò mihi videtur varias Cerebri protuberantias, atque cavitates ea perreptare posse, donec in proprium alveum lympham exonerent. Idcircò haud omnimodè certum puto hallucinatos esse magni nominis Viros, Bohnium, & alios, qui eadem in Cerebro observasse testantur: invento quippe eorundem exortu, non absonum reor progressum, & finem reperiri. Et nuper Dn. Bartholomæus Simoncellus, oculatissimus Anatomicus Romanus, in Theatro Sapientiæ lymphaticum super protuberantias Striatas serpens mihi ostendit.

Heertodt pariter in Crocolog. pag. 282, citatus ab Ettmullero in Collegio practico, refert in Puero, Hydro-

cephalo mortuo, se vidisse lymphatica cerebri partim turgida, partim rupta. Ex quibus sanè observationibus conijcere possumus, lymphatica, quæ in Cerebro à tot Illustribus Anatomicis adnotata sunt, propagines esse illorum, quæ nos à Dura per Piam Meningem produci deteximus; quod quidem eo magis inconcussum apparet, quòd à nemine, ex Cerebri lymphaticorum Patronis, horum vasorum origo indicetur.

Ex hactenùs recensitis satis inferri posse crediderim Meningis glandulas ad separandum humorem aliquem à toto sanguine diversum, cœterarum more, comparatas esse; in quem autem finem secretus ab ijsdem humor, seù lympha, à natura determinari possit, non æquè patet: statim ac enim glandularum acervos ad latera primi Sinus detexi, hæsitare cœpi, an in hujus gratiam constitutæ forent, ad refluum nempè sanguinem venosum magis fluxilem red-

reddendum, tollendumque mortiferæ coagulationis periculum.

Hoc dubii genus ſicuti non à ratione alienum videbatur, ità non tantùm momenti habere comperi, perſpectis arteriolis vividius fluidum in hunc Sinum derivantibus, munuſque mox indicatum abundanter explentibus, & detecta lymphaticorum inſertione, atque curſu ad Cerebrum, non verò ad Sinum converſis; nullum enim, quod hujus cavitatem reſpiciat in glandularum dorſo excretorij, aut orificij veſtigium apparet, etiam ſi ab involuente propria membrana eædem, vi aliqua, denudentur.

Non minùs neceſsarium exiſtimaveram inveſtigare, an inter primum, & ſecundum Duræ Meningis fibroſum ſtratum diſſeminarentur lymphatica, quæ tandem in interiorem ejus ſuperficiem humorem extillarent, ad motuum perennitatem juvandam. Quamvis hoc non improbabile, immò dari fortaſſe concedam; fateor ta-

men hujuſmodi lymphaticorum penetrationem adhuc non eſſe aſſequutum, quam liquido per eadem tranſfluenti, quin, & Meningum robori officere potiùs dubitavi.

Probè inſuper linteo deterſa interiori Meningis ſuperficie, & digito extra memoratam lymphaticorum inſertionem compreſſa, vel nihil humoris erumpit, aut, ſi quidquam exſudat, morboſum eſt, & ab interſtitijs fibrarum antea imbibitarum, potiùs, quàm ab excretorio aliquo, promanare videtur: ſuſpicor enim, quòd ſi hac in ſuperficie excretoria aliqua adeſſent, præ fibrarum denſitate, & contractura quodammodo ſtrangulari poſſent, ut ſuperiùs innui.

Sed quoniam conſtat interiorem Duræ Meningis ſuperficiem humore aliquo madeſcere; & ipſum gelatinoſum in Cadauerum, Senum præſertim, ſectionibus ex morbo recolligi (quod inter plures teſtatur Famigeratiſſimus Malpighius in conſiliis) quin

&

& tale liquidum in Cerebti ventriculis ſtagnare deprehendimus, non modò in Hydrocephalo, pleriſque Apoplecticis &c. ſed & in Epilepticorum compluribus, multiſque convulſivo capitis affectu interemptis; aliquod commercium inter has partes, & lympham, ex naturæ pariter inſtituto, reperiri, neceſſarium apparet; cujus rationem inveſtigare nonniſi coniectura, ut ità dicam, palpabili valemus: veroſimile namque videtur lymphatica Piam Meningem alluentia rorem quendam tenuiſſimum continuò exhalare, quo utraque ejus ſuperficie, primò in proprium commodum madefacta, Duræ pariter Meningi ad contactum vſque accedenti, & ſubjecto Cerebri Cortici ſubſidium præbeat; ne iſta, præ jugi contractione exareſcat (uti etiam Sagaciſſimus Valſalua in ſuo elegantiſſimo, de Aure Humana, tractatu, nuper Bononiæ edito, & humaniſſimè ad me miſſo, quodammodo viſus eſt indicare) cortici ve-

rò, ne compressionum ictibus, ipsius oscula & exsiccentur, & aliquando occludantur, maxima cum suorum munerum jactura.

Probabile est etiam idem evenire in Cerebri Ventriculis, Corporibus Striatis, cæterisque ejusdem concamerationibus, atque protuberantiis, quas præfatus liquor irrigare potest, aut debet, ne ab aere (si quidpiam illuc penetret) aut à collisu in morbosam siccitatem redigantur.

Rationi insuper consonum videtur ad nares internas, & quòcumque ad insculptas Cranio cavitates proximè extenditur Dura Meninx, hujusmodi humoris portionem profundi; sicut citatus Valsalva pag. 39. §. 15. ad internam Tympani membranam à Dura Meninge provenientem, liquidum istud derivare advertit: Auctoris verba sunt. *Tympani hucusque descripti parietes quodam aqueo humore irrigantur, à membrana eosdem vestiente probabiliter profecto; cum hæc sit, ut scrip-*

tum

tum fuit, Duræ Matris elongatio &c.

Donec expositum fluidum intra naturæ limites constiterit, quidquid ab ipso irrigatur intrà, & extrà cranium, rectè procul dubio procedet; quòd si verò ipsum quacumque ex causa exuperare, vel alterari contingat; quidnam morbosum inde pariter non eveniet? Fieri enim potest, ut sanguis materiam lymphæ suppeditet ichorosam, atque erodentem, qua tenvium ejus vasorum tunicæ propè glandularum, & Piæ Meningis insertionem, vel longè ab ista, quomodolibet lacerentur; aut torpidam nimis, & opprimentem, canaliculis distendendis, diffringendisue idoneam, ut in Apoplecticis supra notatum est; aut debitò uberiorem, quàm à vasis devehi, vel resumi liberè possit; aut mille aliis modis noxium glandulis humorem dispenset: quibus quidem vitijs, quid non mali imminere verendum, aut ominari non liceat miseris ægrotantibus?

Unum

Unum adnectere placet exemplum (quod erit instar omnium) ex Clarissimi Malpighii consilijs depromptum, quo non modò recens allata doctrina, verùm etiam quidquid aliàs de Meningum usibus enunciavimus, & deinceps dicturi sumus, adamussim confirmare videtur; dum inter varias Epilepsiæ causas lympham quandoque morbosam assignat, his verbis. *Contingit autem* (loquitur de Epilepsia) *morbosa hæc affectio ex stagnatione lymphæ circà Cerebri membranas, ut ex cadaverum sectionibus patet: hæc amisso motu acida reddita irritationem in Meningibus parit, quæ contractæ cerebrum comprimunt, unde violenta succi nervei expressio subsequitur, indeque involuntaria musculorum contractio &c.* Quæ sanè verba mox detectæ lymphæ scaturigini, Meningum fabricæ, & facultatibus nunquam meliùs aptari possunt.

Dum hæc scribebam repentè, è vivis sublatus est Eminentissimus, ac

Reve-

Reverendiſſimus Vrbanus Cardinalis Sacchettus ſexagenario major, qui devia Podagra Epilepticus evaſerat, & ſedula curandi methodo, præſertim vini abſtinentia, ſex vltra annos ſupervixerat. In hujus dextra corticali cerebri parte versùs occiput, inſignis ovi Columbini molem adæquans inventa eſt hydatis, quæ conſtrui videbatur ex ipsâmet Pia Meninge, ejuſdem dilatatis intempeſtivè lymphaticis; quod ad oculum veniebat ex liquido intùs contento; erat enim lympha partim ſubtilis, & flava, partim in craſſam veluti gelatinam converſa; ubi quod mirabilius apparuit, id certè fuit, ut iſtius folliculi baſis, cortex nempè Cerebri, ad talem reſiſtentem conſiſtentiam devenerit, quæ planè Scirrhoſa videretur. Vt nulli dubium vel per Pathologiam eſſe poſſit, quin ſupra cerebrum, atque intra Piam Meningem lymphatica perreptent.

Hujus extiſpicium Principis, pro

ſua humanitate largitus eſt, Vir ſanè omni præconio dignus, Perſpicaciſſimus Lanciſius noſter, qui ſervandæ illius valetudini præfuit, & Cadaveris diſſectioni ſua, qua ſolet, ſedulitate, ac ſolertia interfuit.

Lympha præfata non modò ſua fluiditate, atque pondere ab apice Cerebri deorſum fertur; verùm propriorum canalium, & Piæ Meningis vi contractiva ſollicitatur, & potiſſimùm à circumprimente Dura Meninge; cujus quidem mutuus acceſſus, & receſſus ad Canales moderatus exigitur, ut fluidi iuſta menſura, & motus promoveatur, atque conſervetur, non autem peſſum eat unquam. Quòd ſi ergò hujus Meningis Elater præter naturam enervetur, aut intendatur, morbi, quos jam recenſuimus (diverſa licèt ratione) evenient facilè; in priori quidem caſu Senibus, & effœtis; in ſecundo verò Epilepticis quibuſdam, Phræneticis, Maniacis, & conſimilibus affectis.

Inter

Inter veteres Anatomicos advertit quoque Vesalius, cap. de Dura Meninge, hujus interiorem superficiem aqueo humore longè magis, quàm exteriorem perfundi: quod sicut verum experientia demonstrat; ità undenam ad exteriorem hujusce Membranæ corticem humor ille derivetur, arduum est pro nunc determinare; Cum nec glandularum, nec Lymphaticorum vestigia in convexa ista superficie appareant; etsi pauculas glandulas infrà Coronalis suturæ adhæsionem prominere aliquoties conspexerim, eas tamen ad superiùs recensitas pertinere dubitavi.

Hæc sunt, Præses Meritissime, quæ de re nova, nec parum gravi, brevioribus quàm potui absoluta, tibi consecrare volui; non eo potissimum ductus favore (quo etiam ab Arcadum, & Physiocriticorum Famigeratissimis Cœtibus devincor) quòd me tot Illustrium Virorum Academiæ Cæsareo-Leopoldinæ Sodalem, decoro nimis

titu-

titulo, conſtitueris; ſed ob eam, quæ ex tuo Penu promanat, Inclytam Virtutem, ac ſingularem, in hac præſertim Arte noſtra, peritiam; cujus tanta eſt apud me Auctoritas, ut nihil ampliùs de his meis ſcriptis, quàm quod tuis arrideat placitis, ſentiendum exiſtimem. Si quid ergò in hac Epiſtola naturæ minùs conſonum judicaveris, amicè caſtiga; ſin aliter, bono excipias animo, tuoque in ſinu tutò, ac humaniſſimè foveas rogo; non enim alienos, ſed proprios labores, qualeſcunque ſint, offerre curavi. Vale Naturalis ſcientiæ Decus, & Fautor, meque perpetuò ama.

Romæ decimo Kalendas Majas.

Tibi Addictiſſimum, atque Obſequentiſſimum.
Antonium Pacchionum.

ſis expa

FIGURARUM EXPLICATIO.

Figura Prima.

EXhibet Tres Majores Duræ Meningis HumanæSinus, ſecundum longitudinem in dorſo, Cranium reſpiciente, diſſectos; quorum in interna facie unico intuitu apparentMembranoſi Proceſſus, Chordæ Vvilliſianæ,& Glandulæ Noſtræ nuper detectæ,quæ ſub præfatis Proceſſibus, ſive Membranoſis expanſionibus latent in toto Sinus Longitudinalis tractu. In expoſita autem figura poſterior hujus Sinus pars ideò non fuit denudata,ne repetitis fruſtra iconiſmis, horum copia Epiſtolæ extenſionem ſuperaret: indicaſſe namque ſufficit Glandulas ſub his quoque expanſionibus deliteſcere.

Hæc porrò figura ex Dura Meninge per diutinam plurium hebdomadarum in aceto macerationem incraſſata deprompta fuit, ut ſingula à Pictore delineanda conſpicua magis evaderent, & faciliùs exprimerentur, ſicuti ad vivumfactum fuit.

Animadvertendum eſt pariter Glandulas in Sinu Longitudinali inæqualiter ex maceratione tumefactas, alias quoque præ aliis craſſiores,& figura penè diverſas repræſentari; cum tamen in naturali ſtatu mole, & forma æquales eſſe conſueverint, ſicuti in Epiſtola deſcriptæ fuerunt. Minimæ verò Glandulæ, quæ in hac eadem figura inſculptæ conſpiciuntur; illis omninò ſimiles ſunt, quæ in Meningibus, nulla arte, aut morboalteratis reperiuntur.

A. *Sinus Longitudinalis pars anterior parumper inverſa, & complicata.*

B. *Ejuſdem pars poſterior.*

c.c.c.c.c.c. *Latera Sinus diducta partim inverſa, partim in poſteriori parte* d.d. *naturali in ſitu relicta; vbi Sinus propriam oſtendit latitudinem à membranoſis expanſionibus non denudatus.*

Mem-

d.d.d. *Membranosæ expansiones cum suis plicis, quæ in hac Meninge incrassata conspicuæ multū evaserunt.*

e.e. *Sinus Portiones semidenudatæ.*

2.2.2.2. *Specimina Chordarum Vvillisii; quarum pleræque sub Membranosa Expansione* e.e.d.d. *adhuc delitescunt.*

3.3.3.3.3.3.3. *Glandulæ conglobatæ in lateribus Primi Sinus racematim reconditæ: quamvis autem in hac figura ipsarum nonnullæ huc illuc disseminatæ repræsententur, hoc tamen secundum naturam semper non est, sed ut plurimùm accidit, dum eædem a circumvestiente membranula denudantur; facilè enim, si meninx præsertim prius emollita fuerit, ab invicem discedunt. Glandulæ hìc tantummodò dorsum visui exhibent, cum in opposita interiori parte Lymphatica ad Piam Meningem emittant.*

f. *Quarti Sinus Orificium in laterales hians.*

g.g.g.g. *Sinuum lateralium parietes diducti, ut ipsorum interior facies clariùs demonstretur.*

h.h. *Ipsorum extrema abscissa antequam in jugulares inclinare incipiant.*

i.i.i.i. *Chordæ Vvillisianæ à membranosis expansionibus liberatæ.*

FIGURA SECUNDA.

OStendit eam Sinus Longitudinalis Portionem, vbi valvulæ uberiores ut plurimum reperiuntur. In hac autem Figura tàm Sinùs, quàm valvularum amplitudo, vix naturalem excedit statum.

a.a.a.a. *Sinus resecti latera diducta.*

b.b.b. *Minores Cellulæ laterales, quæ sanguinem intra Sinum admittunt.*

c.c.c. *Cellulæ majores valvulosæ in centro Sinus consitæ, quarum orificia se mutuò respiciunt.*

d.d. *Foveolæ impervia.*

Iconismorum Explicatorum.

F I N I S.

MC